

ZPRAVODAJ

Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel

9/2009

Záříjové vzpomínání ...

Jistě naprostá většina z nás, kteří si začátek II. světové války pamatujeme, vždy 1. září a zvláště 17. září vzpomínáme. Letos, ani po těch 70 letech, to nebylo jiné. Pokud ještě bráška Jarďa žil, nikdy nezapomněl zavolat, že znovu prožívá bombardování Kovelu. Již delší dobu si voláme s dcerou Jana Kunysz, bývalého pana „kierownika“ školy v Kupičově a v Mirohošti, Irenkou. Také letos jsem ji volal a tradičně v půl šesté odpoledne. To je čas, kdy s maminkou spěchaly na vlak, aby ujely do Lvova. Otec šel s bratrem Zdislavem. Hlásila, že jako každý rok má prostřeno a nechybí jí ani „sledz ani kieliszek“. I když je již delší dobu vdovou, tradici dodržuje.

To 17. září vždy evokuje vzpomínky, jak Ukrajinci se již nemohli dočkat „koly vže naši přijdu“. Ihned postavili a ozdobili velkou slavobranu, příchod se očekával každý den. Několikrát se s nepodařenou navečer rozcházeli. Jeden návrat z takového nepodařeného vítání doprovázel Mojše Kahan písněmi, nám dosud neznámými.

Rudá armáda přišla až za týden, večer ze soboty na neděli a k slavnostnímu vítání nedošlo. Do českého Kupičova je doprovázel nějaký Ukrajinec. Šel, zřejmě s důstojníkem, prostřední ulicí (Poniatowskiego) a náhodou se zastavili pod okny Maškovic chatě. Tetu Maškovic probudil hovor a slyšela, jak ten Ukrajinec říkal: „Tuť žít Čechy, tut možete robyty šo chočete.“ Byl asi zřejmě hodně překvapen, když ten mu odpověděl, že „U nas nietu raznicy mieždu nacijami!“ To, co jsme ráno uviděli, nemá cenu popisovat. V paměti mi utkvělo povídání strejcu na odpoledním táci. Velice se podívovali, že po vojsku zůstal takový nepořádek, že je to nějaká divná vláda. Strejce Černík, carský voják, který měl „Georgijevské“ kříže, spěchal ukázat synu Pepičkovi, jak má vypadat správná „armije“. Sliboval, že to bude něco jiného, než ti „Mazuři“ (Poláci). Když to uviděl, řekl: „Pepičku, půjdeme domů, tady nejní na co koukat“ a zklamaně odcházel.

O životě za „prvních sovětů“ již toho bylo řečeno mnoho. Ukrajinci jaksi vystřízlivěli a říkali, že „ce toj samyj pan, tilky ščo henša šapka“. Také v tom 1941 šířili průpovědi, že až brambory polezou ze země, že komuna pujde do země. Po 22. červnu zase narychlo stavěli slavobranu a vítali Němce, jako kdyby to byli skutečně ti „naši“. V Kupičově chtěli, aby kapelník Josef Zidlický s hasičskou kapelou vítal Němce. Ten nenápadně zmizel se slovy: „Byl jsem v Čsl. legiích a Němce vítat nebudu“. Naši rozumní dědové a otcové to vše s velkou nedůvěrou a opatrností sledovali. Těšila je jediná jistota, že již nikdo na „bílé medvědy“ nepojede. Zatímco Ukrajinci se přeli jaká bude ta „samostijna“, jedni horovali pro „hetmaščinu“, druzí, že by se mělo pokračovat v politice po roce 1918. Byli velice zklamaní, že nebyla vyhlášena „samostijna“. Nakonec kolébku ukrajinského nacionalismu „Halyčynu“ Němci připojili ke Generálnímu Guberniu a Češi na Dolince ve Vladimiro-volyňském rajonu měli hranici zase jako za Rakouska.

O životě od 22. června 1941 do příchodu „druhých sovětů“ a Československé brigády na Volyně je mnoho napsáno. V popisech všech těch násilností, hromadných poprav, bestiálních

vražd, je příchod pro nás, Čechy, těch skutečně „našich“ Československých vojáků, nejjasnějším bodem v té velké tmě. S jakým nadšením se dobrovolně hlásili muži a ženy do Československé armády, nečekali až je budou mobilizovat Sověti. Jak zklamaní se vraceli zpět domů ti, kteří byli příliš mladí anebo přestáří. Mnozí vojáci stačili poslat maminkám nebo děvčatům podobanky, aby viděly, jak jim to sluší. Byly to skutečně fešandy a fešáci v těch battledressech. Do toho nadšení a pevné víry, že „ta vojna už nemůže dlouho trvat“ začaly přicházet zprávy o prvních padlých, kterých přibývalo. Byly to první vdovy a sirotci. Se smíšenými pocity se otevíraly trojúhelníčky polní pošty. Ne jeden byl s námkem okamžitě zalit slzami.

S velkou úlevou a nadšením byl přijat konec války. Devátého května se konaly slavnostní „mitingy“, tancovalo se a zpívalo. Donekonečna se střílelo, až NKVD tomu udělalo přítrž. Nás, příslušníky „Československého vzvodu“ v Kupičově jen velice slušně napomínali: „Rebjata, dovolno, už chvátiit.“

Válka sice skončila, ale na Volyni pokračovala, tvrdá a nelitostná. Do tohoto víru jsme byli vtaženi i my, mladiství, a nikdo nebral ohled, že jsme z „Československého vzvodu“. Všechny výsady nám byly odejmuty. Když přijel na dovolenou Kupičovák Václav Kučera, byl jedním z nejstarších vojáků. Jako fronták ihned poznal, v jaké situaci jsme. Tehdy prohlásil: „Kluci, s vámi se musí něco dělat, jinak vás banderovci vystřelí jak králíky.“ Tehdy zrovna zrály višně. Strejce Kučera zapojil do českánské višně celou rodinu. V patřičném čase „vyhnal“, s přáteli to řádně ochutnal, sebral několik lahví a jel do Rovna na Československou komandaturu. Když k tomu přidal nějakou „pjaťorku“ a nám pomohly ty orgány, které byly u zrodu našeho vzvodu, upalovali jsme do Čech.

(Pokračování přístě)

Václav Kytl

Vzpomínky z války

Rád bych něco pověděl o událostech z doby války, které jsme po skončeném výcviku na území Rumunska a u bývalých hranic Polska zažili.

My, již jako tankisté a prapor samopalníků, který jim podléhal, jsme byli ubytováni v zemljankách u vesnice Rusova. Byl srpen, úroda na polích dozrála. Obyvatelé byli Ukrajinci. Muži byli odveleni do sovětské armády a někteří se dali k Banderovcům. Úroda neměl kdo sklízet. Velitelé se dohodli, že pošlou na pomoc vojáky. My, vojáci pocházející z Volyně, jsme zemědělství rozuměli. Stroje na sklizeň tu nebyly, tak kosy na ramena a do práce! Bylo nás na 13. tisíc. Jedni sekali druzí vázali, třetí stavěli panáky. Ty místní ženy jen kroutily hlavami, jak nám ta práce šla od ruky. Úroda byla sklizena.

Přišel příkaz, že se armády přesune blíž k frontě. Na ten příkaz jsme čekali. Když jsme odcházel z vesnice, zpívalo se za pochodu. Ženy stály u silnice, mávaly nám a současně plakaly, věděly, že jdeme do tvrdých bojů. Pochodovalo se hlavně v noci, kvůli bezpečí před bombardováním. Odcházel se tak v 5 hodin odpoledne. Za noc se muselo ujit až 40 km. Měli jsme vyfasované anglické šněrovací střevice, byly tvrdé, a tak bylo na nohou hodně puchýřů.

Pochodovalo se v trojstupech a často v polo-spánku. Někteří, co šli na kraji kolony, vybočili z řady, svalili se do příkopu a po krátkém odpočinku se zvedli a pokračovali dál.

Po takové túře jsme byli moc unaveni, ale na okraji vesnice čekala kapela, a jak zahrála, zvedli jsme hlavy a parádním krokem jsme pochodovali na určené místo. Tam na nás čekala snídaně. Pak jsme sundali střevice a saniták nám nůžkami prostřihával puchýře. Když byla někde nějaká struha nebo rybníček, tak se tam strčily nohy a spalo se do příštího pochodu. Stávalo se, že to některý voják nezvládl, tak ho vzali na auto, toho ale nebylo mnoho.

Vybral jsem toto vyprávění proto, že toho vyprávění o válečných zážitcích bylo napsáno mnoho knih a byly natočeny filmy o hrdinství našich vojáků. Někdy je to však napsáno i skutečně a zásluhy si připsali za jiné, kteří to skutečně prožili.

Jiná epizoda za pochodu. Měli jsme pochodovali přes polské město Přemysl, před městem tekla řeka Prut. Němci železný most vyhodili do vzduchu a bylo nutno řeku přebrodit. Vody tam bylo pod pás, všichni se museli svléknout do trenýrek, uniformu sbalit, svázat opaskem a se zbraní nad hlavou řeku přebrodit. Já, ještě se dvěma vojáky, jsme přešli řeku po pokroucených traverzách toho mostu jako opice po čtyřech. Někteří se svlékli do naha. Na druhé straně na velké planině stáli diváci civilisté i děvčata. Viděli samozřejmě neobvyklou pánskou přehlídku. Po zdoání přepravy jsme se oblékli, seřadili do trojstupů a v jednotlivých útvarech pochodovali městem. Pochodovalo se za zpěvu, některé útvary zpívaly česky, jiné polsky, ukrajinsky či rusky. Na chodnících spousta diváků, civilistů. Jedna paní Polka volala: „Bože kochany, jaka to armia!“ když zpívají v tolika jazycích!

Vyprávěl plk. v. v. tankový samopalník Ladislav Opočenský

Významnou plodinou na Volyni byl chmel

Po příchodu Čechů na Volyně a postupným vybudováním svých hospodářství začíná se i s pěstováním chmele. Chmelnice v „tyčovkách“ se vysazují z dovezené chmelové sadby kvalitního českého chmele ze staré vlasti. Chmelnice se houfně úspěšně zakládají na Volyni téměř ve všech obcích. V počátcích chmelářství na Volyni bylo obdělávání chmelnic velice náročné, zejména na ruční práci. Dobře bylo, že úroveň pěstování chmele se rychle rozvíjela, a tyčové chmelnice se později nahrazují chmelovými konstrukcemi a do obdělávání chmelnice vstupuje koňská síla. Sklizený chmel se také přestává sušit přírodním vzduchem na půdách, na patrech v kolnách a na lískách.

Přítom všem nelze přehlédnout ruční česání chmele, které se nemění. Na chmelnici česat chmel pomáhají sklízet jak starší lidé, tak i česká a ukrajinská děvčata. Krajem bylo slyšet hlasitý zpěv z českých a ukrajinských písniček.

U nás na Omelanštině, v seredním stáji, v Hrabíně a v Bfezině pěstoval chmel Ralhaus, Hlaváček, Kočka, Palla, Dražil, Květoň, Nesvadba, Anděl, Šťastný, Zahrádka, Kočí, Barr, Brynda a další.

Důležité je připomenout, že se chmel pěstoval také v Hrušvici, na Dembrovce, v Ulbárově, v Kvasilově, ve Volkově, ve Zdobunově, v Českých Novinech, v Hlinsku, v Hulči České, na Martinovce v Kupičově a v mnoha dalších volyňských vesnicích. Opravdu není možné jmenovat všechny, protože ani přesný seznam obcí chmel na Volyni pěstujících dnes již není dostupný.

Volyňské Čechy na Ukrajině nikdo učít pěstovat chmel nemusel, protože veškerou chmelářskou problematiku si přinesli s sebou. Největší sláva volyňského chmelářství byla v době kdy na západní Ukrajině vládli Poláci. Této době se všeobecně říkalo „Za Poláků“. Plochy chmele se rychle zvyšují a tak došlo i k vytvoření chmelářských oblastí. Za Poláků byla největší chmelářskou oblastí oblast Volyňská (Dubenská). Podstatně nižší byla oblast chmelářská Lubenska, Tarnopolska a Lvovska. Nepatrné plochy chmele byly i na jiných místech. 90 % volyňského vypěstovaného chmele se vyváželo do zahraničí. Volyňské chmelářství bylo také existenční základnou 9000 českých hospodářství. Proto také tehdy Češi usilovali o zvýšenou pozornost jejich chmelářství ze strany polské vlády.

Občas měli volyňští chmeláři problém s prodejem svého chmele. Tehdy nejen ve světě, ale i na Volyni měli v rukou obchod s chmelem židovské firmy.

Vykupovači chmele, tedy zástupci chmelářských obchodních firem, byli mnohdy z pozadí řízení lidmi s velice pochybnou morálkou. Právě na jejich spekulace dopltili někdy i čeští pěstitelé chmele. Obchodníci s chmelem se řídili podle svých zásad a vykupovali chmel osobním hodnocením takto: Za 1. třídu (prima chmel) platili ze 50 kg chmele 120-170 zlotých. Za 2. třídu (chmel středně dobrý) také za 50 kg platili 100-120 zlotých. Ve 3. třídě (Chmel středně podřadný) za 50 kg platili 60-100 zlotých.

Volyňští chmeláři především toužili po tom, aby jejich kvalitní chmele byly plně srovnávány s cenami světovými a nechtěli, aby jejich chmel byl prodáván jako polský, ale volyňský. Neblaze se také na cenách chmele projevila i světová chmelářská krize, na které se podepsaly především světové chmelářské mocnosti. (Německo, Československo a Spojené státy) Ceny chmele klesly.

Čeští pěstitelé chmele na Volyni požadovali dále u polské vlády jejich chmelové sádky, zřízení české výzkumné chmelářské stanice, zavedení povinného označování původu chmele, atd. Zajímavým požadavkem u polské vlády byl požadavek, aby vláda věnovala zvýšenou pozornost a podporu konzumu piva.

Válečná léta neblaze ovlivnila nejen tehdejší hospodářskou situaci na Volyni, ale hodně ublížila volyňským chmelářům. Časté armády do značné míry braly vše, na co přišly, i české chmelnice. Dřevěné sloupy z chmelnic vojska používala k válečným stavbám a k topení. Podmínky pro pěstování chmele se zhoršily tak, že volyňští Češi postupně od chmelářiny ustupují.

Po reemigraci do staré vlasti v roce 1947 na přidělených hospodářstvích ve chmelářských oblastech dlouho volyňští Češi soukromě z důvodu změny politické situace ve státě nehospořádali.

Mimořádně jsou volyňští Češi úspěšní i v nově zakládaných společných zemědělských podnicích. Mnozí si dodělávají na zemědělských školách odborné vzdělání. I těmto lidem byli od malička na jejich hospodářstvích na Volyni blízkými vzory jejich otcové a dědové, kteří je vždy vedli k činorodé práci. Mimořádně úspěšně pracovali někteří nejen ve vedoucích funkcích zemědělských podniků, ale i jako členové vědecké rady Výzkumného ústavu chmelářského v Žatci a v redakční radě

odborného časopisu Chmelářství. (Jedním ze zakladatelů chmelářského výzkumného ústavu v Žatci byl Ing. Mikuláš Pokorný, který vystudoval ve Lvově na polytechnice obor chmelářství a spolužák paní Martinovské p. Petříček./pozn. redakce)

Také se zasloužili o komplexní a zdařilý přechod od malovýroby k velkovýrobě chmele. Někteří také pracovali ve významných chmelářských organizacích.

Mnozí za svou práci pro naše chmelářství se stali držiteli rezortních, státních i mezinárodních vyznamenání.

Mezinárodní sdružení pěstitelů chmele od roku 1957 každoročně uděluje významné tituly chmelářům za jejich mimořádné zásluhy a rozvoj chmelářství.

Zasedání chmelářských kongresů probíhá každý rok v jiném městě nebo státu a to například přehled dosavadních jednacích míst: Paříž, Praha, Bělehrad, Španělsko, Varšava, Brüge, Tettang, Lublaň, Brusel, Štrasburg, Sofie, Drážďany, Nový Sad, Nitra, USA, Poznaň, Austrálie, Anglie, Maďarsko, Slovinsko atd. Těchto vysokých chmelářských post se dostalo i několika rodákům na Volyni.

V seznamech nositelů chmelářských titulů "Rytíř chmelového řádu" jsou uvedena (bývalá pracoviště):

Ing. Josef Beran, předseda jednotného zemědělského družstva (dále jen JZD) Blšany u Podbořan, Ing. Josef Hašek předseda JZD Třeloc, okres Rakovník, Ing. Rostislav Knob, předseda JZD Liběšice, okres Litoměřice, Václav Nesvadba, ústřední kontrolní a zkušební ústav zemědělský Praha, pobočka Žatec, Ing. Miloslav Pěnička, předseda JZD Blatno u Podbořan, Vladimír Pirožek, předseda JZD Žatec, Jaroslav Perný, předseda JZD Liběšice u Žatce, Ladislav Špatenka, předseda JZD Pšov u Podbořan, Ivan Tarčinec, předseda JZD Kryry u Podbořan, Julius Zacharovský, předseda JZD Očihov u Podbořan.

Pozoruhodné je, že mezi výše uvedenými jsou i dva rodáci z Omelanštiny (Václav Nesvadba, Ing. Miloslav Pěnička) V jiných obcích se to nestalo. To je jistě hezká tečka za tím, že chmel nebyl jen významnou plodinou volyňskou, ale i plodinou celosvětovou.

Václav Nesvadba, Žatec, rodák z Omelanštiny

Vztahy mezi legionáři a volyňskými Čechy na Litoměřicku po roce 1945

Místní jednota Československé obce legionářské (ČsOL) existovala v Litoměřicích již v meziválečném období. Záhy po květnu 1945 byla její činnost obnovena, přičemž ve svých řadách soustředila účastníky zahraničního odboje z obou válek. Ke druhému odboji patřili též volyňští Češi, zhruba 250 vojáků Svobodovy armády, převážně zemědělců, kteří se od léta 1945 usazovali na volných usedlostech po Němcích v okolí Litoměřic.

Povědomost o volyňských Čechích, ale i o Svobodové armádě, či vnitřních poměrech v Sovětském svazu byla v poválečném Československu nevalná. Asi proto zařadila litoměřická ČsOL na program několika schůzí v období mezi listopadem 1945 a březnem 1946 osvětové přednášky s tematikou zahraničního odboje na Východě za 1. a 2. světové války (Bachmač, Československá armáda ve II. světové válce na Východě, Sokolovo).

Kupodivu první zmínka o ruské Volyni byla zaznamenána při přednášce o odboji domácím. Je spojena s osobou majora Teršla, jenž 9. 12. 1945 přednášel o protifašistickém odboji na Mělnicku. Lektor zmínil, že pochází z Volyně a připomněl tamní život (Blížíší údaje o majoru

Teršlovi uveřejníme samostatně v příštím čísle -redakce)

Nyní konkrétněji ke spolupráci jednoty ČsOL v Litoměřicích s volyňskými Čechy. Počátkem listopadu 1945 zavítali představitelé legionářské jednoty do Uštěku a Liběšic. Chtěli poznat život vojáků z Volyně, kteří se tam usazovali a informovat je o smyslu činnosti ČsOL. O několik měsíců později (7. 4. 1946) byli na valném shromáždění jednoty ČsOL v Litoměřicích přijati Svobodovci spolu s ostatními vojáky druhého zahraničního odboje mezi členy jednoty. V zápise o průběhu jednání jsou na funkcionářských postech uvedena i jména volyňských Čechů (Mikuláš Matuševský, Mikuláš Průša, Dimitrij Somol, Antonín Boček).

Počet volyňských Čechů v řadách jednoty ČsOL v Litoměřicích postupně stoupal. Na základě členských seznamů z roku 1948 (byť neúplných!) možno odhadnout, že asi třetina veškerého členstva jednoty byli volyňští Češi. Pokud pomineme město Litoměřice, kde bylo jejich zastoupení méně početné, ve venkovských obcích tvořili volyňští Češi dvě třetiny legionářského členstva, v některých dosídlovacích obcích (Encovany, Hrušovany, Chotiněves, Mířejovice, Mladá, Polepy, Sedlec, Soběnice, Starý Týn, Zimoř) plných 100 %.

Volyňští Češi netrpělivě očekávali, zda se československé politické reprezentaci podaří uzavřít dohodu se SSSR o repatriaci jejich rodin.

V úsilí o urychlení repatriace jim byli nápomocni představitelé litoměřické jednoty ČsOL. V dubnu 1946 se obrátili dopisem na celostátního předsedu ČsOL Josefa Davida, jenž tehdy zastával významnou politickou funkci předsedy Prozatímního Národního shromáždění. Využili k intervenci i účasti Josefa Davida na slavnosti Národního pohřbu u Malé pevnosti v Terezíně v květnu 1946. David slíbil intervenci na ministerstvu zahraničních věcí a zařazení volyňské problematiky na program jednáním PNS

V souvislosti s příjezdem repatriovaných volyňských rodin do Litoměřic bylo hlavní formou pomoci jednoty ČsOL úsilí o zajištění jejich sociální stability.

Počátkem března 1947, tedy těsně před příjezdem repatriantů, požádali litoměřičtí legionáři u Místního národního výboru v Litoměřicích o rezervování bytového zařízení, prádla a šatstva (případně peřin) pro volyňské navrátilce.

V říjnu 1947 se obrátili na pražskou centrálu ČsOL se žádostí o snížení poplatku za přiděly pro zahraniční vojáky až o 50 %, v případě volyňských Čechů o kumulaci všech možných slev.

S ohledem na zajištění existence volyňských Čechů při osídlování pohraničí byla klíčová funkce styčných důstojníků ministerstva národní obrany. Styční důstojníci byli vysíláni do okresů vytypovaných pro usídlení volyňských Čechů. Tam byli zařazováni do okresních rolnických komisí, zajišťovali přiděly hospodářských usedlostí pro volyňské Čechy a pomáhali řešit spory, které čas od času v souvislosti s přiděly propukaly mezi reemigranty a domácími dosídleníci.

V okrese Litoměřice působil ve funkci styčného důstojníka od léta 1945 volyňský Čech Antonín Boček, Narodil se 26. 9. 1914 ve vesnici Bocanovka, nedaleko Dubna. Za války byl zapojen do odbojové organizace volyňských Čechů Blaník, v níž zastával funkci vedoucího bezpečnostního odboru. Vstoupil do Svobodovy armády, dosáhl hodnosti poručíka. Po válce byl zařazen do Vojenské skupiny Žatec, jejímž úkolem bylo provedení demobilizace a usídlení

volyňských vojáků. Boček se po příchodu do Litoměřic (18. 8. 1945) zapojil do práce místní jednoty ČsOL, byl členem výboru, v němž prezentoval zájmy volyňských Čechů.

Jaroslav Moravec

Státní okresní archiv Litoměřice se sídlem v Lovosicích (Pokračování příště)

ZPRÁVY Z REGIONŮ ...

Svatováclavské posvícení v Litoměřicích

9. 9. 2009 jsme se zase sešli v Litoměřicích v Kolibě u Zahrady Čech v hojném počtu prožít pěkné chvíle ve vzpomínkách na naše volyňská posvícení, ale v první části akce také, jako každým rokem, věnovat vzpomínky významným historickým událostem a obětem události vyjádřit naší úctu.

Vedoucí regionu krajan Josef Kozák v zahajovací části programu uvítal hosty z Prahy - předsedu SČVP krajana Oldřicha Rejchrt a hospodářku SČVP paní Marii Nečasovou. Taktéž předsedu ČBSB regionu Litoměřice krajana Václava Kuchynku.

Před vlastním programem krajan Kuchynka oznámil, že využívá tohoto krajaňského setkání, aby předal členům našeho regionu, krajanec Olze Lukertové - Budové a krajanu Miloslavu Jirsákoví Pamětní medaili udělenou jim MO k 90. výročí vzniku Československé republiky a dále také „Pamětní medaili Ústřední rady SZPB k 60. výročí SNP oslobodenia Slovenska a víťazstva nad fašizmom“ udělenou členům odboje: Ladislavu Opočenskému, Karlu Šerákovi, Radomíru Vlkovi, Jiřině Vitkové a Věře Suchopárové.

Po provedeném aktu předání medaili vedoucí krajan J. Kozák přednesl referát, ve kterém vzpomínal na události a atmosféru let od roku 1918 až do současné doby. Vzpomínal na léta slavná s všestranným dynamickým rozvojem, ale také těžká, tragická léta 2. světové války, na rok 1947, reemigraci volyňských Čechů do vlasti a rozporuplnou dobu socializace v naší zemi. Vzpomínal též na naše četné úspěšné akce v rámci SČVP.

Předseda SČVP krajan Oldřich Rejchrt ve svém příspěvku zdůraznil význam anketních listů, o kterých byla vyčerpávající informace ve Zpravodaji č. 7/009 a otázku „kolik nás bude za deset let“ výtěžně upozornil, že výsledky informací anketních listů je nutno získat co nejdříve. Dále předseda O. Rejchrt, mimo jiné, hodnotil pochvalně setkání válečných veteránů 2. svět. Války v Horních Řepčicích u příležitosti 65. výročí jejich vstupu do Svobody armády, kde se o to zasloužili především boratínští krajané. Hovořil také o Památku Lidice a o zvažování Sdružení - uspořádat zde veřejnou výstavu vypálení Českého Malína na Volyni, který rozsahem své těžké tragédie byl víc než srovnatelný s Lidicemi.

Hospodářka paní Marie Nečasová mohla mimo pozdravů z Prahy podat dobrou zprávu o hospodaření organizace za půl roku, neboť díky zvýšení členských příspěvků je finanční rozpočet vyrovnaný.

PaedDr. Jaroslav Moravec, náš čestný člen, navázal na diskutované téma Lidice, kam směřuje jeho každoroční návštěva k pietnímu aktu. Sděloval, že díky nové úpravě areálu a hlavně díky převeckému festivalu sborů se zúčastňuje pořádané akce hodné návštěv, ale nejpůsobivějším místem je památník lidických dětí. Hlavním tématem jeho příspěvku však byl Osud bojovníků od Dukly-volyňských Čechů po reemigraci na Litoměřicku, jejich uplatnění společensko - politickým i v rámci ČsOL. Ve velice důkladně prostudovaných materiálech v archívech i osobním poznáním doktor Moravec mimo jiné srovnával, jakou roli měla Československá obec legionářská v prvním odboji a jakou roli mohla mít tenkrát v daných poměrech při osídlování pohraničí.

V podrobném průzkumu situace zjišťoval vlivné působení některých osobností i předáků z řad volyňských Čechů, kteří pomáhali při této akci a které uváděl jmenovitě. Tím všim mimo jiné potvrdil, jak je mu osud volyňských Čechů blízký a jak si váží jejich zachovaných mravních hodnot.

Další příspěvek přednesl plk. v zál. Tankový samopalník Ladislav Opočenský, kde vyprávěl o některých svých zážitcích z válečné fronty, a protože to bylo tak čisté nakreslené, živé vyprávění, bude předáno k otisknutí ve Zpravodaji v plném znění.

Václav Kuchynka znova apeloval na přítomné krajan, aby hledali posilu a náhradu vedoucích mezi mladými, neboť síly starých docházejí. Mimo jiné vynesl dotaz, kde umístit druhé tablo legionářů druhého odboje, který sice nemůže být absolutně kompletní z mnoha zde zmíněných důvodů, ale i tak je s velkou snahou pracně pořizeno a má důležitou hodnotu. Doktor Moravec velmi ochotně nabídl místo v okresním archivu.

Předseda SČVP O. Rejchrt ještě informoval, že pro lepší prosperitu Muzea Volyňských Čechů v Podbořanech bude zvolena nová komise.

První část setkání byla ukončena a vedoucí regionu krajan J. Kozák všem poděkoval za spolupráci, ženám - pekačkám, jako vždy za chutné koláčky, přítomným za milou účast a za jejich dary na tiskový fond 1 200,- Kč a na dobrovolné dary 4 120,- Kč.

Pak již následoval chutný oběd a volná zábava, kdy domácí koláčky a hudba v živém podání známé skupiny bratří Kučerových a vedoucího Josefa Kozáka mile podporovaly vzpomínky na naše volyňské posvícení. Zvlášť, když bylo možné si zazpívat i zatančit. V. Suchopárová

Region Chomutov

Také letos dne 16. 10. jsme neporušili tradici každoročního setkání žáků bývalých českých škol na Volyni. Setkání se konalo v Žatci v nově zařízeném hotelu Černý Orel.

Předem tohoto setkání paní Martinovská zajistila v hotelu místnost a občerstvení. O kulturní vložku se postarala paní Finkousová, která domluvila vystoupení žáků hudební školy. Za Zdobunovskou školu přivítala přítomné Jiřina Kačerová. Vzpomínala na spolužáky a učitele z doby, kdy tuto školu navštěvovala. Ve vzpomínkách ji doplnil Rostislav Hlaváček, který v předešlých letech tato setkání organizoval. Za Rovenskou školu promluvil Vladimír Pilař, který také vzpomněl na dobu, kdy jí navštěvoval. Na hezké vzpomínky ve škole v Omelanštině vzpomínal Vladimír Anděl. Dále následovala volná diskuze, do které se přihlásili další pamětníci těchto škol.

Po společném obědě následovala volná zábava. Všichni byli spokojeni a vyslovili přání setkat se v příštím roce opět.

Jiřina Kačerová a Jiřina Vinšová

Region Šumperk

Příběh dvou kamarádů z Ozeran Českých na Volyni

Oba dva se narodili v roce 1928. Toník Sedláčků v červenci a Vláďa Šotolů v září. Nerozluční kamarádi od školních let. Ať se někde něco šustlo, oni dva museli být u toho mezi prvními. Když dosáhli věku 16ti let, tak je naverbovali do stryčku. Všechno přežili. Po válce byla u nás na Volyni špatná doba. Řádili banderovci, dělali čistku od Poláků. Naši kamarádi i s jinými museli kopat jámy, banderovci postříleli mnoho Poláků přímo do té jámy a kluci se museli na to dívat. Potom je museli zaházet. Až zpráva v roce 1946 v létě o tom, že pojedeme do Čech, do vlasti našich předků, přinesla trochu zklidnění a všechny potěšila.

Když jsme odjížděli do Čech, byly jsme 3 rodiny v jednom vagoně (v prasečáku). S námi

byly 2 rodiny Sedláčkových. Všechno se přežilo. Přijeli jsme do Čech, jak se u nás říkalo, a rodiny Sedláčkových se usídlily v Medlově u Uničova a naše rodina, Šotolova, se dostala do střediska do Šumperku. Trošku to jejich kamarádství ochablo. V Medlově se usídlilo z naší krásné vesničky větší část rodin a tak se tam udržovaly všechny zvyky jako u nás doma v Ozeranech na Volyni. Okolo 10. listopadu bylo posvícení, každý rok právě volyňské posvícení se všim všudy a tak se do Medlova sjíždělo mnoho „Ozeraňáků“ My jsme nechyběli ani na jednom. Vůbec nevím, kdy posvícení ustalo ... Už je to nějaký rok. Ale naši kamarádi šli na vojnu. Po vojně se oženili, založili rodiny. Toník se radoval ze tří dcer a Vláďa z dcery a syna. Jejich přátelství nic nenarušilo. Kamarádství trvalo dále. Až 17. srpna 2009 Toníkova nejmladší dcera přinesla Vláďovi zprávu, že Toník zemřel. Nemohu to ani dobře vystihnout, jak to Vláďu zasáhlo. Jeho nejlepší přítel a kamarád už není mezi námi. Bude chybět rodině a nám všem, milý, správný a přímý člověk. Rozloučili jsme se s ním 21. srpna 2009.

Náš milý kamaráde, přejeme Ti lehké odpočívání na onom, lepším světě. Po pohřbu jsme dlouho seděli u Vláďi a vzpomínali na celý Tvůj život a na všechny skotačiny, co jste s Vláďou vyváděli. Budeme na Tebe často vzpomínat ... A Vláďa, ten chodil jako tělo bez duše... Ale život jde dál a musí se žít, jak to přijde...

Milý Vláďo, musíš být rád, že Ti zdravíčko trochu slouží, i když někdy s problémy. Měl by ses šetřit! Dá-li Bůh, v únoru 2010 budete s Libuškou 60 let spolu! Takového jubilea se dožije málokdo!

Vláďo, máš plno skrytého elánu, tak si ho šetři a Toníkovi přejeme klidný spánek tam, odkud není návratu. Celé Sedláčkové rodině hlubokou soustrast a Tobě, Vláďo, hodně zdraví.

Ala Bílková-Šotolová

KNiha

O ZDOBUNOVU...

Připomínka k informaci o knize o Zdobunovu v minulém čísle Zpravodaje.

Prosím, neobracejte se zatím se žádostmi na pana Ing. Rampase. Předběžný zájem o tuto knihu projevil pouze sedm lidí. Výtiskl jsem těch knih dvacet a byly okamžitě rozprodány. Případným zájemcům mohu v roce 2010 vytisknout druhé, postupně číslované vydání. Toto vydání bude doplněno a opraveno podle připomínek čtenářů. Každou číslovanou knihu budu tisknout pro konkrétního zájemce, na jehož přání mohu do jeho knihy vytisknout věnování. Kniha bude stát 1 400 Kč, jak bylo avizováno v prvním vydání. Objednávka bude formou zálohy ve výši 900 Kč nejlépe osobně, ale je možno i dopisem, telefonicky, nebo e-mailem. Krušina Miroslav, Otradovice 35, 294 74, Předměřice nad Jizerou
Telefon: 326 921 195, Mobil: 732 659 059
E-mail: valsorim.anisurk@seznam.cz

NAŠI JUBILANTI ...

Region Praha

Gratulace čestnému členu panu Mecovi

V září t. r. náš čestný člen pan Jaroslav Mec oslavil své devadesáté třetí narozeniny. Bohužel již od začátku léta je nemocen a zároveň postupně ztrácí zrak. Až do onemocnění velmi aktivně působil v naší redakční radě a v nepřítomnosti vedoucí pražského regionu tuto zastupoval. Nyní již není schopen tyto funkce vykonávat.

Po dohodě s předsedou SČVP O. Reichertem našeho jubilanta navštívila delegace ve složení: Dr. J. Žáková, J. Fros a I. Malinská. S gratulacemi předali oslavenci dar. Pana Mece tato pozornost velmi potěšila a byl dojat tím, že i přes jeho nepřítomnost mezi námi na něj nezapomínáme, a zdůrazňoval, jak je mu líto, že již mezi nás nemůže přijít.

Jménem všech jsme panu Mecovi popřáli, aby se jeho zdravotní stav, dá-li Bůh, jen a jen zlepšoval a ujistili jsme ho, že stále budeme s naším vzácným členem, kterého si velmi vážíme, ve spojení. *I.M.*

Region Domažlice

IV. čtvrtletí

92 let oslavila pí Evženie Šimková, rodačka z Hlinska, nyní Srby. 88 let oslavil pan Vladimír Diviš, rodák z Ivanič, nyní Polžice.

Jubilantům hodně zdraví, štěstí a životní pohodu přeje za region

Ledvina Vladimír a Pytelková Naďa

Region Tachov

IV. čtvrtletí

Říjen: 80 let pan Jiří Čermák a 83 let pí Marie Entová

Listopad: 84 let pí Faitová Marie a 81 let pí Kučerová Růžena

Prosinec: 80 let pí Kucharčuková Bronislava a 83 let pí Lhotská Věra

Všem mnoho zdraví, štěstí a ještě dlouhá léta v kruhu svých blízkých za region Tachov přeje
Alžběta Michlová

Region Olomouc

IV. čtvrtletí

Říjen: 75 let Vořech Jiří z Moldavy, bytem Olomouc

Prosinec: 75 let Březinová Břetislava z Moldavy, bytem Hněvotín. 60 let Pospíšilová Miroslava ze Šternberka, bytem Olomouc. 86 let Bouzek Václav z Dorostaje, bytem Olomouc. Hodně zdraví a štěstí do dalších let přeje

za region Vladimír Polák

Region Nymburk

Naši krajané, kteří slaví v r. 2009

Vlačiha Boris, 45 let, Koniček Alexandr, 45 let, Nazarčuková Tat'jana, 25 let, Poláček Vítek, 25 let, Palamarčuk Nikolaj, 55 let, Černý Vladimír, 60 let, Černý Jaroslav z Doubravičky, Ml. Boleslav, 60 let. Ševčenko Vasil z Milovic, 65 let, Koničková Marie z Milovic, 75 let, Vlačihová Ludmila z Milovic, 75 let, Černá Anna z Milovic, 90 let, Ornstová Alena z Butovse, 50 let.

Všem hodně zdraví do dalších let přeje za region
A. Mazníková a L. Černá

Region Rakovník

II. pololetí

Broumová Tat'jana 87 let, prof. fil. Chudoba Jaroslav, 90 let, Kučera Jindřich, 86 let, Kučerová Olga, 70 let, Kvapilová Emilie, 86 let, Nováková Marie, 81 let, Porazíková Anna, 80 let, Procházka Viktor, 70 let a Růžičková Líbuše, 82 let.

Všem jubilantům přejeme hodně zdraví a životní pohody.

Za region L. Růžičková

Všem jubilantům blahopřeje i redakce Zpravodaje

NAŠE ŘADY OPUSTILI ... Na památku Viktora Javůrka

Krajanské hnutí utrpělo velkou ztrátu. Ve věku 62 roků po těžké nemoci zemřel Viktor Javůrek, rodák z Malé Zubovštiny. Jeho život byl vždy spojen s ideou přináležitosti k vlasti svých předků. O návrat do ní od dětství snil a v dospělosti usiloval o návrat praktickými činy.

Od prosince roku 1989 začal Viktor aktivně spolupracovat s iniciativní skupinou vzniklou v Kyjevě po obrození Společnosti J. A. Komenského na Ukrajině a už 25 ledna 1990 byl zvolen předsedou Korostenského oddělení, pobočky Československé kulturně-osvětové společnosti J. A. Komenského na Ukrajině. To bylo největší oddělení s počtem více než 1000 krajanů. Dne 7. dubna 1990 celorepublikové ústavodárné shromáždění této Společnosti zvolilo Viktora Javůrka členem své Republikové rady.

Po celý život zůstane v mé paměti naše setkání s prezidentem ČSSR panem Václavem Havlem na velvyslanectví v Moskvě dne 27. února 1990, kde Viktor, obyčejný dělník Korostenské porcelánky dokázal jednat s takovou významnou světověznámou osobností. Toto setkání výrazně změnilo život téměř dvou tisíc černobylských krajanů, když pan prezident podpořil námi předanou žádost krajanů o návrat do staronové vlasti...

Jako člen oficiální delegace shora zmíněné Společnosti, ve dnech 23.-25. října 1990 se Viktor zúčastnil důležitých jednání na federální a české vládě, v parlamentu ČSSR a kanceláři prezidenta republiky. Tato jednání splnila svůj účel, urychlila přijetí usnesení vlády, kterým byl dán souhlas k návratu krajanů na území jejich předků.

Po emigraci do staronové vlasti se Viktor stává členem Rady černobylských krajanů při SČVP, kde se aktivně podílel na řešení otázek přidělení českého občanství a transferu finančních prostředků krajanů z Ukrajiny a jiných otázek, spojených s problematikou integrace předsídlenců k podmínkám nového života.

Památka na Viktora navždy zůstane v paměti nás všech, kdo s ním spolupracovali a těch, kteří ho poznali na cestách životem.

*Doc. Boris Iľjuk, CSc.,
Expředseda Československé kulturně-osvětové společnosti*

*J. A. Komenského na Ukrajině,
Předseda rady černobylských krajanů SČVP*

Region Karlovy Vary

V říjnu, po těžké nemoci, nás opustila ve věku nedožitých 84 let paní Viktorie Ozomová z Huto - Marijatina, Žitomirská oblast, bytem v K. Varech.

V říjnu, po dlouhé, těžké nemoci, zemřela ve věku nedožitých 85 let paní Marie Plucarová z Huto - Marijatina, Žitomirská oblast. Bytem v K. Varech.

Upřímnou soustrast všem pozostalým. Vzpomínáme!
Helena Horáková

Region Šternberk

Dne 4. 7. 2009 zemřel po krátké nemoci náš člen Jiří Dušek, ve stáří 78 roků. Ve Šternberské obřadní síni se s ním rozloučili příbuzní, krajané a kamarádi.

Za region Viktor Ráža

Region Olomouc

Dne 4. září 2009 zemřela ve věku 81 let paní Vratislava Vávrová-Polívková z Podcurkova, posledně bytem Břežce.

Upřímnou soustrast pozostalým projevuje za region
Vladimír Polák

Region Rakovník

Oznamujeme, že naše řady navždy opustil náš dlouholetý člen pan Josef Kinšt z Jesenice, rodák z Hájků. Zemřel 9. 11. ve věku 84 let.

Upřímnou soustrast za celý region vyjadřuje
L. Růžičková

Region Domažlice

V srpnu t. r. zemřel náš dlouholetý člen pan Dufek Vladimír ve věku 88 let, pocházel z Dolinky, nyní Srby.

V září zemřel náš dlouholetý člen pan Vladimír Kroupa ve věku nedožitých 85 let, rodák z Ivanič, nyní Plzeň.

V říjnu náhle zemřela naše dlouholetá členka a kamarádka paní Šebestová Evženie ve věku 72 let, rozená Zápotocká z Ossie, Nyní Poběžovice.

Všem zemřelým lehké odpočinutí a pozostalým rodinám upřímnou soustrast projevují

Ledvina Vladimír a Pytelková Naďa

Region Krkonoše

V září jsme se rozloučili s panem Evženem Stránským ze Svobody nad Úpou. Byl rodákem z Dubna. Upřímnou soustrast celé rodině projevuje
Jiřina Novotná

Region Broumov

Oznamuji vám všem smutnou zprávu, že dne 20. 9. zemřel po delší době a těžké nemoci ve věku 63 let Mgr. Boris Novotný, vzorný manžel, otec, dědeček a výtečný kamarád.

Boro, spí svůj věčný sen v království nebeském, měli jsme Tě moc rádi a budeme na Tebe s úctou vzpomínat!
Za region Pokorný

Děkuji všem přátelům a známým, zejména volynským krajanům, kteří se v tak velkém počtu v Žatci sešli na pohřbu mého manžela Viktora Vraného, rodáka z Volkova. Zemřel nečekaně v 79 letech. Děkuji za upřímná slova soustrasti i květinové dary a prosím všechny, aby na něj v dobrém vzpomínali.

Libuše Vraná, manželka

Příspěvky na tiskový fond říjen 2009

Region Praha: Ing. RNDr. Evžen Andres, Praha, 200 Kč. Darie Mášová, Krupka, 200 Kč

Region Chomutov: Vlastimil Jelínek, Perštejn, 300 Kč

Region Žatec: Jaroslav Vlasák, Kounov, 200 Kč

Spontánní sbírka reg. Krkonoše, 300 Kč

V říjnu opět došla na konto SČVP platba 300 Kč, u které není uveden dárce. Pokud se přihlásí na telefon ekonomky, upřesníme jméno v příštím čísle Zpravodaje.

Za příspěvky srdečně děkuje Zpravodaj a SČVP

Velké poděkování patří Moravskoslezskému regionu. Pan Vladimír Samec zařídil pro Sdružení výrobu blankětů "Čestné členství", které byly vytištěny na ručně zpracovaném papíru z Velkých Losin. Náklady na jejich zhotovení uhradil jmenovaný region ze svých prostředků v částce 3 000 Kč.

Důležité upozornění! Jelikož se množí dotazy dárců na název a číslo konta Sdružení, rozhodli jsme se, že tento údaj budeme uvádět v každém čísle Zpravodaje. **Název konta:** Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel, Praha. **Číslo konta: 000000-1937591369/0800**, Čs spořitelna a.s. - Rytišská 29, Praha 1. **Dary můžete posílat i na adresu hospodárky Sdružení: Marie Nečasová, Podhájeck 68/V, 471 24 Mlmoň, mobil.: 728 351 726.** Prosíme čtenáře, aby nás neupomínali o zveřejnění darů - dary můžeme uveřejnit teprve po obdržení účtetného dokladu!! **Krajané! Neposílejte v žádném případě peněžní dary na adresu redaktorky! Díky za pochopení.** Záležitosti týkající se evidence členů - změny adres, přihlášky nových členů - ukončení členství a veškeré dotazy toho se týkající zasílejte na adresu: **Antonie Krámná, ul. Černého 513/5, 182 00 Praha 8**

Tiráž: Zpravodaj vydává Sdružení Čechů z Volyně a jejich přátel pro potřeby svých členů. Za obsahovou náplň odpovídají jejich autoři. Vychází jako občasník. Šéfredaktor: Věra Latzelová. Příspěvky nejsou honorovány, nevyžádané rukopisy se nevracejí. Příspěvky zasílejte do 3. každého měsíce na adresu: Věra Latzelová, Slapská 1910/6, 100 00 Praha 10. Podávání novinových zásilek povoleno Česká pošta, s.p. odštěpným závodem Praha 6, č.j.nov. 5400/95 ze dne 8. 8. 1995. Toto číslo vyšlo: 23. 11. 2009